

over til det norske System uden nogen Udvidelse af Højesterets Dommerantal. Dette maa imidlertid synes i høj Grad usandsynligt, og en Udvidelse af Dommerantallet og den deraf følgende Forøgelse af Udgifterne til Retsplejen er ikke mindst under de nuværende økonomiske Forhold meget lidet ønskelig, hvis den da ikke kan anses for absolut nødvendig. Naar man har tænkt sig en Ordning gennemført, der skulde medføre offentlig Votering og derigennem en Deling af Højesteret i forskellige Afdelinger, maa jeg sige, at jeg vilde anse en Deling af Højesteret for lidet ønskelig. Højesterets Enhed, og derigennem Enheden i de øverste og sidste Retsafgørelser, har efter min Mening en ganske overordentlig Betydning, som man ikke skal gaa bort fra uden den mest tvingende Nødvendighed — jeg maa i hvert Fald være enig med den højtærede Justitsminister i, at under 7 Dommere vil man vanskeligt kunne have, naar Højesteret vedblivende skal have den Betydning for Retsudviklingen, som den faktisk har. Hvis man gennemfører offentlig Votering, maa man derfor sikkert forøge Dommerantallet og derigennem yderligere forøge de i Forvejen store Udgifter til vor Retspleje. Men hertil kommer, at man, naar man har paaberaabt sig Forbilledet fra Norge, synes at have overset en norsk Lov af 30. Maj 1891. Denne Lov, der, saaledes som det fremgaar af det norske Stortings Forhandlinger, er fremkaldt ved den store Restance, som den norske Højesteret gennem en Række af Aar har kæmpet imod, giver Højesteret eller rettere sagt et Udvalg indenfor Højesteret en mere almindelig Beføjelse til at lade Sager overgaa til skriftlig Behandling. Men at Sager saaledes overgaa til skriftlig Behandling ifølge Loven af 30. Maj 1891, har den Følge, at offentlig Votering ikke finder Sted i disse Sager, og Forholdet er det, at op imod Halvdelen af de paadømte Sager netop overgaa til skriftlig Behandling og altsaa ikke er Genstand for offentlig Votering. I Aarene 1923 og 1924 var der saaledes henholdsvis 138 og 134 skriftligt behandlede, altsaa ikke offentligt voterede Sager, medens der af mundtligt paadømte Sager i de samme Aar var 154 og 152. Altsaa op mod Halvdelen af Sagerne er skriftligt behandlet, men Forholdet er dog det i Norge, at der forinden Domsafsigelsen vel finder en Raadslagning Sted mellem de voterende, men ingen offentlig Votering, idet der efter denne Raadslagning afsiges en Dom med en kort

Fællesbegrundelse, dog saaledes, at man i de senere Aar i „Norsk Retstidende“ er kommet ind paa at angive de voterendes Navne og at aftrykke de mulige Dissenser, der har været i Sagen.

En lignende Ordning har man i Virkeligheden i Sverige, om end langt fra i samme Udstrækning, idet nemlig Voteringen i den svenske Højesteret ganske vist er hemmelig, men dog saaledes, at det ikke anses for udelukket, at man i „Nyt juridisk Arkiv“ meddeler Offentligheden baade Navnene paa de Dommere, der har voteret i den enkelte Sag, og mulige Dissenser i Sagen. For et vist Omraade er det foreliggende Lovforslag i Virkeligheden ogsaa inde paa disse Tanker, for hvilke Forbilledet altsaa ogsaa findes i norsk og svensk Praksis, idet nemlig Lovforslagets § 44 jo gaar ud paa, at ved Højesteret skal, naar Afstemningen ikke foregaar offentligt — hvilket enten kan skyldes, at indstævnte er udeblevet i Appellen og Sagen som Følge deraf udgaar til offentlig Behandling, eller at Sagen ifølge Højesterets Bestemmelse behandles for lukkede Døre —, Dommen, hvis den ikke er vedtaget enstemmigt, indeholde Oplysning om, hvilke af Rettens Medlemmer der var uenige i den, og hvilke Punkter Uenigheden gjaldt. Den eller de Dommere, føjes der til, som er uenige, kan i Dommen forlange optaget en Redegørelse for deres Mening.“ Regelen efter Lovforslagets § 43 skal imidlertid være, at der først skal være Raadslagning og derefter offentlig Votering. Men nu kommer jeg til det Punkt, paa hvilket jeg — i Tilslutning til det, jeg har nævnt om norsk Ret, hvor Halvdelen af Sagerne overgaa til skriftlig Behandling, og det, der gælder i en vis Udstrækning ogsaa i Sverige — mener, at en mæglende Opfattelse bør inddrages under den videre Undersøgelse. Da der i alle Tilfælde skal være Raadslagning, hvorfor da ikke i § 43 foreskrive, at det er Voteringen — den er i Virkeligheden Voteringen —, og at Højesteret derefter skal afsige Dom paa lignende Maade som nu? det vil sige paa Grundlag af denne Raadslagning, der i Virkeligheden er Voteringen, og saa paa byde senere Offentliggørelse i „Højesterets-tidende“ af et kort Referat af hver enkelt Højesteretsdommers Grunde og dermed spare Tid og hele den Pressepolemik og Presseomtale, som den senere offentlige Votering vilde medføre. Det forekommer mig, at de Hensyn, man har paaberaabt sig for offentlig Votering, fuldt ud vilde fyldestgøres ved denne Mellemvej. Alle Hensyn